

FICHE PRATIQUE

MATAKAI 5 DA ZA'A BI KAFIN KAFA LAYIN KIRA NA KAR TA KWANA

Anan akwai wasu nasihu ga kungiyoyin agaji wadanda ke la'akari da hada layin kira na kar ta kwana a cikin dabarun hadin gwiwa da al'ummarsu. Wannan takaddar gaskiya ta dogara ne akan fwarewar Sabis d'in Innovation na UNHCR a Uganda kuma yana raba mahimman matakai biyar don gano ko layin waya shine mafi kyawun mafita ga matsalolin sadarwar ku.

1. GANE YANAYIN SADARWA

Wannan yana fassara kai tsaye zuwa samuwar tashoshi ta hanyar da 'yan gudun hijirar za su iya tuntubar masu aikin jin kai. Idan sansanin akwai cunkoso sosai, wani cibiyar fasaha na al'umma mai yanar gizo wata kila zai fi dacewa akan cibiyar kira.

Samun damar layin waya yana bukatar na'urorin hannu, sabis, wutar lantarki da kudin kira:

- Shin akwai sabis a yankin d'in? (ko za'a iya dawo dashi bada jimawa ba)?
- Shin mutane suna da damar samun wuta (hasken rana ko janareta) don cajin na'urorin su?
- Shin za su iya amfani da wayoyin hannu (misali farashin kira/mb)?
- Shin mutane suna samun damar wayoyin hannu ko wasu kayan aikin sadarwa?

A wasu lokuta, bayanai ko karatu sun riga sun kasance, a wasu, yana iya dacewa a gudanar da tattara bayanai:

- Kuma waje mai kyau da ya kamata a fara shine nazari akan bukatu wajen samar da bayanai da sadarwa. Samar da tsarin da za'a yi amfani da shi wajen nazari a wurin.
- Kungiyar Sadarwar Kasa da Kasa wato International Telecommunication Union (ITU) ita ce hukumar musamman ta Majalisar Dinkin Duniya da ke da alhakin batutuwani bayanai da fasahar sadarwa (ICT). Yana wallafar kididdiga akan rijistar tsarurrukan wayar hannu da kuma yawan iyalai da ke da damar Intanet ta Kasa.
- GSMA Kungiya ce ta masana'antu da ke wakiltar muradin masu gudanar da hanyoyin sadarwa na duniya. GSMA sau da yawa suna wallafa karatu kan sabis da samun damar wayar hannu ga 'yan gudun hijirar daga wasu kasashe, 'yan gudun hijira na kasa da sauran al'ummomin da abin ya shafa (Rayuwar Fasaha na 'Yan gudun hijira).
- Kyakkyawan farawa shine kuma gudanar da binciken bukutun bayanai da sadarwa. Samfurin da aka shirya wanda za'a iya daidaita shi don kimantawa na gida yana samuwa a nan.

FICHE PRATIQUE

2. GANO TASHOSHIN DA AKA FI SO

Kididdigar bukutun bayanai da sadarwa yana da fa'ida don fahimtar tashoshin da ke akwai wadanda 'yan gudun hijirar ke amfani da su don sadarwa tare da kungiyar ku kuma menene hanyoyin sadarwar da suka fi so.

Watakilba za ta kasance tashar da ta fi dacewa ba, amma da yawa dangane da bukutun al'ummomi daban -daban. Cibiyoyin kira daya ne kawai daga cikin zabubukan da kungiya zata iya d'auka a cikin tashoshi da yawa accountability to affected people (AAP) strategy.

Hakanan la'akari da madadin tashoshi wadanda za a iya amfani da su tare ko maimakon wuraren kira:

- Kafofin watsa labarai: fostoci, takardu, allunan talla, mujallu ...
- Watsawa: lasifika, rediyo, talabijin, bidiyo ...
- Cibiyoyin sadarwar jama'a: Twitter, Facebook, Instagram, Telegram...
- A cikin mutum: tarurrukan al'umma, Kungiyoyin tattaunawa ...
- Tsarin al'umma: kungiyoyin al'umma, shugabannin addini ...
- Intanit: imel, yanar gizo ...
- Aikace -aikacen sako: WhatsApp, Viber, Telegram, Messenger...
- Telefone: SMS, wuraren kira ...

3. GANE KALUBALEN KU

- Akwai dalilai da yawa da yasa za a iya kafa cibiyar kira: don ba da mahimman bayanai ga al'ummomi, bayar da taimako, don ba da taimako, don ba da shawara mai nisa, don amsa korafi da tsokaci
- Wajibi ne na hukumar UNHCR, a matsayin hukumar kariya, ta fahimci mutane a duk fadin iyawar su, matsaloli da damuwar su kuma kada a ware wasu kungiyoyi daga samar da sabis. Idan ba zai yiwu a warware matsalar a cibiyar kira ba, masu aiki ko dai su tura kiran zuwa kungiyar da ta dace ko kuma ba wa mai kiran lambar madadin.
- A Yuganda, manufar ita ce tabbatar da hadin kai da ingantaccen amsa ga bukutun 'yan gudun hijirar ta hanyar samar da ingantaccen tsari, na sirri da na sirri tsakanin hukumomin, mai ba da shawara da tsarin kuduri.
- Ayyuka sun raba kararraki masu shigowa zuwa rukuni biyar, tun daga dawowar da baya bukatar saka baki, zuwa korafi, zamba da abunda ya faru akan kariya.
- Da zarar layin waya ya fara aiki, ana iya amfani da shi don ayyukan da suka wuce ainihin manufarsa. An tsara layin kira din dama don karbar kiraye-kiraye masu shigowa kawai. Amma don annobar COVID-19 a Maris 2020, ya bada damar wallafa bayanai, duba tasirin rabiyar kudi, duba harkar kariya daga nesa, hadda bincike-bincike da jerin tambayoyi.

FICHE PRATIQUE

4. GANO CIKAS

- Zaku bukaci tantance ko akwai hadarin ware mutanen da suka fi cikin hadari da kuma yadda zaku magance wannan. Abubuwan wariya ga wasu rukunai jama'a zai iya zama samun damar na'urori, cikas na harshe ko matakín ilimin fasaha.
- Wasu daga cikin wadannan cikas za'a iya shawo kansu ta bada taimakon kudí ko horo kara ilimin fasaha zuwa rukunai jama'a da suka fi cikin hadari. Dangane da al'ummar yan gudun hijira, za'a iya bukatar taimakon harshe.
- Wasu mutane na iya fi son amfani da layin kira, yayin da wasu zasu fi son haduwa da ma'aikatan fili fuska da fuska.
- Shirya karbar korafe-korafe ta hanyoyi dabán-dabán kamar teburin kariya, layin kira, masu sa kai daga cikin al'umma, email, akwatunan korafe-korafe da shawarwari. Wannan zai tabbatar cewa tsarin na samuwa ga mafi yawan mutane daga rukunai jama'a dabán-dabán a duk fadín kasar.

5.YI LA'AKARI DA KAYYAYAKIN DA AKE BUKATA

- Layin na iya aiki da kamfanonin sadarwa dabán-dabán da kuma tsarin CRM mai karfi ko kuma kamfanin sadarwa guda da takardar jerin bayanai.
- Don tantance ko cibiyar karbar kira zai yi amfani ga wani aiki idan an duba kudín da za'a kashe, yana da mahimmaci a yi nazarin farashi bisa faidodi wanda ke duba musamman yadda cibiyar karbar kira zai cika bukutun kariya.
- Farashi a gaskiya shine yake tasiri wajen bukutun ma'aikata. A Kasar Uganda, an gano yawan ma'aikata na layin taimako bisa ga bukutun harshe na yan gudun hijira da suke zama a Kasar Uganda. UNHCR na bibiyar yawan kiraye-kiraye da ake samu a kowane rukunin harshe, adadin kira da ake samu a kowace rana, da yawan masu kira wanda suka kasa samun layin taimako don suna kan layi.
- Wannan yana barin fungiyar su fahimci inda ake bukatar karin ma'aikata da kuma wafansu harsuna. A lokacin da yawan kirayekiraye suka karu don annobar korona, kayan aikin yayi amfani wajen gano karin kayyayakin da ake bukata don biyan bukatu.

FICHE PRATIQUE

A takaice, kafin kashe kudî da lokaci a layin taimako, muna
bada shawarar la'akari da wadannan matakai biyar 5:

- Tsara yankin inda kuke aiki da dabarun cudanya da al'umma gabadaya.
- Aiwarar da binciken bukutun bayanai da sadarwa don gano hanyoyin
sadarwa da masu amfani da tsare-tsaren ku suka fi so.
- Bayyana dalilin kafa cibiyar kira.
- Fahimci kalubale na samun dama mai yiwuwa wanda al'ummomi musamman
zasu iya fuskanta da yadda za'a magance wadannan.
- Tantance menene zaku bukata wato kudîn da zai isa ga farashin kafawa da
gudanar da cibiyar kira.